ΔΙΑΒΟΛΟΙ ΣΤΟ ΓΙΑΛΟ

Ο καπετὰν Γεράσιμος ὁ φαρακλᾶτος ἦτανε Κεφαλλωνίτης. Κεφαλλωνίτης καὶ ναυτικός, φαντάσου τί βλάστημος! Σκύλιαζε μὲ τὴς βλαστήμιες του ὄχι μοναχὰ τοὺς ἅγιους μὰ καὶ τοὺς διαβόλους ἀκόμα. Κ' οἱ διαβόλοι ἀποφασίσανε νὰ τὸν τιμωρήσουν.

Μιὰ φορὰ ὁ καπετὰν Γεράσιμος ἄραξε μὲ τὸ μπάρκο του στὸ Μπουγιούκδερε. Μὲ τὸ ἄραγμα ξεμπαρκάρισε ὅλο του τὸ τσοῦρμα. Ἔτσι τῶκανε πάντα· σὲ κάθε πόρτο τσουρμάριζε καὶ ξετσουρμάριζε. Δυὸ ταξείδια δὲν τᾶκανε ποτὲ μὲ τοὺς ἴδιους ναῦτες. Μονάχα τὸ γραμματικὸ κρατοῦσε γιατὶ τὸν εὕρισκε βολικὸ καὶ τοῦ εἶχε τὰ πιστά. Τὸν ἤξερε ποῦ διάβαζε ἱερὰ βιβλία κ' εἶχε στὸ γιατάκι του ἀκέριο εἰκονοστάσι καὶ δὲ θύμωνε ποτέ. Τοῦτα ὅλα ἔκαναν τὸν καπετὰν Γεράσιμο νὰ περιφρονῇ καὶ ν' ἀγαπᾷ τὸ γραμματικό του.

Σὰν ἦρθε ὁ καιρὸς νὰ πρυμάρῃ γιὰ τὴ Μαύρη Θάλασσα, βγῆκε στὸ Γαλατᾶ νὰ τσουρμάρῃ. Μπῆκε-βγῆκε στὴς ταβέρνες τοῦ Κεμὲρ-αλτί· νά σου μπροστά του ἕνας γεροδιάβολος.

— Γειά σου, καπετάνιε.

— Γειά σου.

— Ἂν θέλεις τίποτα τσοῦρμα.

— Ναί, θέλω. Μὰ ξέρεις, εἶμαι λιγάκι δύσκολος ἐγώ.

— Δὲν πειράζει· ἔχω συντρόφους βολικούς.

— Δὲ θέλω τρίτσα-κάτσα· ὁ λόγος μου προσταγή.
—Ὁ λόγος σου προσταγή· ἔννοια σου.
— Πόσο;
— Τόσο.

Συμφωνήσανε. Πῆρε ὁ γεροδιάβολος δεκαπέντε συντρόφους του καὶ πᾶνε στὸ μπάρκο. Τὴ νύκτα ποῦ κοιμώτανε ὁ καπετάνιος, σοφίζεται νὰ δοκιμάσῃ τοὺς ναῦτες του. Ξυπνάει, κράζει τὸ λοστρῶμο.

—Ἐγώ, τοῦ λέει, θὰ πάω στὴ Στένη ν' ἀνταμώσω ἕνα Γαλαξειδιώτη καπετάνιο· εἶνε παλιός μου φίλος καὶ θέλω νὰ μιλήσουμε. Ἐσὺ νὰ βάλῃς τὸ τσοῦρμα νὰ μπογιατίσῃ τὸ μπάρκο.

—Ἔγινε, τοῦ ἀπαντάει ὁ γεροδιάβολος. Τὴ νύχτα εἶχε φεγγάρι κ' ἔβαλα καὶ τὸ χρωματίσανε.

— Μὰ πῶς; λέει ὁ καπετάνιος· ἐγὼ δὲ σοῦ εἶπα τίποτα.
— Δὲ μοῦ εἶπες· μὰ τὸ κατάλαβα.

Ὁ καπετὰν Γεράσιμος φουρκίστηκε.

— Γιὰ νὰ σοῦ εἰπῶ, τοῦ λέει· ἂν εἶνε νὰ κάνῃς τοῦ κεφαλιοῦ σου, πάρε τοὺς συντρόφους σου καὶ ὄξω. Ἐγὼ δὲ θέλω ἄλλο νοικοκύρη ἐδῶ μέσα.

— Μὰ δὲν ἔκαμα τοῦ κεφαλιοῦ μου, καπετάνιε· τοῦ ἀπήντησε ὁ λοστρῶμος γλυκομίλητα. Ἐσὺ τὸ ἠθέλησες κ' ἐγὼ τὄκαμα.

— Δὲ σ' τὄπα, μωρὲ γιαμά· ἐγὼ δὲ σ' τὄπα!...
— Δὲ μοῦ τὄπες· μὰ τὸ μάντεψα.

—Ὄρσε στὴ μαντεψιά σου! εἶπε ὁ καπετάνιος πηδῶντας ὀρθὸς ἀπ' τὸ γιατάκι του. Καὶ τί μπογιὰ τοὔβαλες, μωρέ, τί μπογιά; Ἐγὼ τὄθελα κόκκινο, σὰ λαμπριάτικο αὐγό.

— Κόκκινο εἶνε.

Ὤ διάολε! ὁ καπετὰν Γεράσιμος σάστισε. Κανένα καράβι δὲ βάφτηκε ὡς τόρα κόκκινο. Ἔτσι τὄπε γιὰ νὰ δοκιμάσῃ τὸ λοστρῶμο του. Μὰ κι' ἀκόμα δὲ πίστευε. Πετιέται ὄξω, κυττάζει: τὸ καράβι του ἔλαμπε κόκκινο σὰν λαμπριάτικο αὐγό.

— Μωρέ, λέει μέσα του εὐχαριστημένος· καλὸ τσοῦρμα διάλεξα, τὸ λοιπός!

Ἦρθε ὡς τόσο καιρὸς νὰ πρυμάρουν.

— Σάλπα τὴν ἄγκουρα! προστάζει ὁ καπετάνιος.

Ὡς ποῦ νὰ τὸ προστάξῃ ἡ ἄγκυρα ἦταν ἀπάνου, δεμένη μάλιστα στὸ κατάστρωμα.

— Φόρα πανιά! ξαναπροστάζει.

Ὅλα τὰ πανιὰ βρέθηκαν ἀνοιχτὰ καὶ γιομᾶτα. Δέκα μίλια ἔπαιρνε τὸ καράβι στὴν ὥρα. Οἱ ὄχθες τοῦ Βόσπορου πισώφευγαν ἀστραπὴ ζερβόδεξα. Μὲ τὸ σούρουπο βγῆκε τὸ μπάρκο στὰ νερὰ τῆς Μαύρης Θάλασσας.

Ὁ καπετὰν Γεράσιμος εἶταν μαγεμμένος μὲ τοὺς ναῦτες καὶ τὸ ταξεῖδι του. Μὰ ὁ γραμματικὸς μπῆκε ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα σὲ συλλογή. Αὐτὸ τὸ ἄψε-σβῦσε τοῦ γάνωσε τὸ μυαλό. Μπρέ, σοῦ λέει· ἀνθρῶποι εἶνε τοῦτοι ἢ διαβόλοι! Ἄρχισε νὰ τοὺς προσέχῃ. Καὶ μιὰ ἡμέρα ἐκεῖ ποῦ πήγαινε ν' ἀλλάξῃ τὴ βάρδια, κάνει ἔτσι καὶ βλέπει ἑνὸς τὸ ποδάρι. Μπομπώ! Θέ μου, φύλαξε! τὸ ποδάρι εἶταν γαϊδουρινό. Κυττάζει ἄλλον, κι' ἄλλον· κυττάζει καὶ τὸ λοστρῶμο: Ὅλοι ποδάρια γαϊδουρινά! Τρέχει γραμμὴ στὴν κάμαρα τοῦ καπετάνιου· ἐκεῖνος κοιμότανε. Πῶς νὰ τὸν ξυπνίσῃ; Ὁ καπετὰν Γεράσιμος, ἅμα τὸν ξύπναγαν, γινότανε σκυλί. Τὸ παιδί του νά βρησκε μπροστά, θὰ τὸ πετοῦσε στὴ θάλασσα. Σκέφτηκε ὁ γραμματικός, ξύστηκε, ξαναξύστηκε· δὲν εὕρισκε τρόπο. Ἄξαφνα βλέπει ἀπάνου ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ καπετάνιου τὸ καντῆλι τοῦ Ἁϊνικόλα. Κόντευε νὰ σωθῇ τὸ λάδι του καὶ τὸ λουμίνι τσιτσίριζε. Λίγο ἀκόμη καὶ θἄσβυνε. Τοῦ ἦλθε φώτιση. Βούτηξε τὸ δάχτυλό του στὸ καντῆλι καὶ καθὼς εἶταν τὸ λάδι ζεστὸ ἔσταξε μιὰ στάλα στὸ πρόσωπο τοῦ καπετάνιου. Τῶσταξε καὶ κρύφτηκε ἀμέσως.

Ξύπνησε ὁ καπετάνιος, εἶδε τὸ καντῆλι, ἄρχισε τὶς ἀγριοβλαστήμιες. Κατέβηκε τότε ὁ γραμματικὸς καὶ τοῦ εἶπε τῶς καὶ τῶς!

— Μωρέ, τί λές! ἀλήθεια;

Ὁ καπετάνιος ἔπεσε στὴ συλλογή. Ἄξαφνα ρίχτηκε στὰ σταυροκοπήματα καὶ τὶς μετάνοιες κυττάζοντας τὸν Ἁϊνικόλα.

— Γιὰ τοῦτο μὲ ξύπνησε τὸ λοιπὸς... προσκυνῶ τὴ χάρι του! εἶπε. Σήκω, σοῦ λέει, καὶ χάνεσαι...

Σύγκαιρα πετάχτηκε ἀπὸ τὸ γιατάκι, βγῆκε ὄξω· τί νὰ ἰδῇ; Ἄλλη ρώτα εἶχε τὸ καράβι κι' ἀλλοῦ πήγαινε· στεριὰ πουθενά.

— Σώπα, τοῦ λέει τοῦ γραμματικοῦ. Σώπα καὶ κάνε τὸ χαζό, γιατὶ χαθήκαμε...

Ἔπειτα κράζει τὸ λοστρῶμο.

— Νά! πάρτε ἄλειμμα, τοῦ λέει, ν' ἀλείψετε τὴ γούμενα τσὴ ἄγκουρας.

— Μὰ... κάνει νὰ μιλήσῃ ὁ λοστρῶμος.

— Σούτ! διατάζει ἄγρια ὁ καπετάνιος· δὲ συφωνήσαμε νὰ μὴ μ' ἀντιμιλᾷς! Πάρε τ' ἄλειμμα καὶ γλήγορα.

Πῆρε τ' ἄλειμμα ὁ λοστρῶμος, τὄδωκε στοὺς ναῦτες κι' ἄλειψαν τὴ γούμενα. Τότε, βλέπεις, οἱ ἄγκυρες δὲν γκρεμόταν, ὅπως τώρα, μ' ἁλυσίδες. Ἄλειψε τὴ γούμενα ὁ γεροδιάβολος, μὰ μέσα του λογάριζε τὸ χαμὸ τοῦ καραβιοῦ. Ἤθελε νὰ τὸ βουλιάξῃ σύψυχο.

— Φοῦντο, ἄγκουρα! φωνάζει ἄξαφνα ὁ καπετὰν Γεράσιμος.

Ἀμολοῦν οἱ ναῦτες τὴν ἄγκυρα, γλυστρᾷ ἡ γούμενα σὰν ἀστραπή. Πῆγε δὲν πῆγε στὴ μέση, ματαφωνάζει ἀγριώτερα ὁ καπετάνιος:

— Βάλε βόλτα!...

Ποῦ βόλτα! τὸ ἄλειμμα ἔκανε τὴ γούμενα κ' ἔφευγε σὰ χέλι ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ ναύτη. Κι' ὅσο ἔσφιγγαν τὴς χοῦφτες τους, τόσο γλυστροῦσε τὸ σχοινί. Πῆγε στὸν πάτο ἡ ἄγκυρα...

— Στὴ θάλασσα! προστάζει ὁ καπετάνιος· μέσα νὰ τὴν βγάλτε!

Πλούμ! μέσα οἱ διαβολοναῦτες.

— Κ' ἐσύ, τοῦ λέει τοῦ λοστρώμου· μέσα κ' ἐσύ· τί κάθεσαι;

— Μὰ... κάνει ὁ γεροδιάβολος.

— Τί μὰ καὶ ξεμά, μωρέ, τὰ θεούνια σου! τί μὰ καὶ ξεμά!... Μέσα, τρισκατάρατε καὶ σὲ ξορκίζω!...

Μπλούμ! πάει κι' ὁ γεροδιάβολος στὸν πάτο.

— Οἱ δυό μας τόρα! φωνάζει ὁ καπετάνιος στὸ γραμματικό του· μόλα γούμενα!

Φόρα τὸ μπαλντᾶ, πάει ἡ γούμενα στὸν πάτο. Ἔπειτα πήδησε ὁ γραμματικὸς στὸ κατάρτι, ἅρπαξε ὁ καπετάνιος τὸ δοιάκι καὶ τὸ καράβι ηὗρε πάλι τὴ γραμμή του. Στὸ ἡλιοβασίλεμα εἴτανε μέσα στὴ Σινώπη.

Μὰ οἱ διαβόλοι ἀκόμα πολεμᾶνε μὲ τὴν ἄγκυρά του.

Ἀθῆναι, Ἰούνιος τοῦ 1908

Α. Καρκαβιτσας

ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΤΑΥΡΟΝ

Ἔπανω σου μαρτύρησ' ὁ Χριστὸς
καὶ σ' ἅγιασε — μιᾶς θείας ζωῆς σημάδι —
γι' αὐτὸ μὲ πίστι κάθε χριστιανὸς
ἐμπρός σου προσκυνάει πρωΐ-βράδυ.

Σ' ἔχουν' ἐρημοκκλήσια κι' ἐκκλησιὲς
ἐπερήφανα στημένο στὴν κορφή τους,
καὶ σὲ φιλεῖ ὁ ἥλιος ὁ χρυσὸς
καὶ τ' ἄστρα μὲ τὴ λάμψη τὴ χλωμή τους.

Σὲ κάθε μνῆμα ἐπάνω σὲ θωρῶ
τοῦ πόνου μας παρηγοριὰ θλιμμένη,
τὸν ὕπνο νὰ φυλᾷς τὸν ὕστερνὸ
κάθε καρδιᾶς ποῦ πιὰ δὲν ἀνασαίνει.

Σὲ βλέπω ἀκόμα ἐπάνω στὸ λαιμὸ
τῆς κόρης γλυκειὰ λάμψη νὰ σκορπίζῃς,
κάθε παρθενικό της μυστικὸ
ἐσὺ ν' ἀκοῦς κ' ἐσὺ νὰ τὸ γνωρίζῃς.

Μὰ ὅταν, λευκὸ πουλὶ τῆς ἐλευθεριᾶς,
στὴ γαλανὴ σημαία σ' ἀντικρύζω,
τότε στὸ μεγαλεῖο σου μπροστὰ
μὲ δάκρυα κ' ἐλπίδα γονατίζω.

Σάμος 1908

Ελενη Σ. Σβορωνου